

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 13C/303/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5114233097
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Svediaková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2017:5114233097.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Beátou Svediakovou v spore žalobcu Z. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom J., H. XX, zast. JUDr. Anna Šeligová, advokátka, so sídlom Kysucká cesta 570/2/9, Žilina, proti žalovanému Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

Žalovanému proti žalobcovi **p r i z n á v a** náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou podanou na súde dňa 08.10.2014 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na povinnosť zaplatiť mu sumu 18.000 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9,05% ročne z tejto sumy od 08.10.2014 do zaplatenia a na povinnosť nahradiť mu trovy konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ v Žiline sp. zn. ČVS : OUV-616/2-ZA-1999, zo dňa 09.08.1999 mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1,4 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline svojim uznesením zamietol ako nedôvodnú. Uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania PZ ČVS: KUV-85/OVEK zo dňa 10.01.2000 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, 5 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline svojim uznesením zamietol ako nedôvodnú. Uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania PZ ČVS:OUV/85/OV zo dňa 01.03.2000 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za trestný čin podľa § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline svojim uznesením zamietol ako nedôvodnú. Uznesením vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania č.k. PZ ČVS: KUV/85/OVK zo dňa 24.03.2000 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona. Proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť, ktorú prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline svojim uznesením zamietol ako nedôvodnú. Dňa 13.07.2000 skončilo prípravné konanie a dňa 16.10.2000 prokurátor Krajskej prokuratúry v Žiline podal na žalobcu obžalobu. Vec bola právoplatne rozhodnutá rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 4T/22/2002 - 2092, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 14.09.2011, ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Nakoľko postupom orgánov verejnej moci bola žalobcovi spôsobená nemajetková ujma, dal si svoj nárok na náhradu škody predbežne prerokovať listom zo dňa 08.09.2014 na Ministerstve vnútra SR, ktoré mu svojim listom zo dňa 07.10.2014 oznámilo, že jeho žiadosť považuje za opakovanú a nárok za premlčaný, a preto na jeho žiadosť nebude prihliadať. Nakoľko teda jeho nárok nebol uspokojený, domáha sa jeho uspokojenia súdnou cestou. Tieto skutočnosti neboli v konaní sporné. Žalobca ďalej žalobu odôvodnil tým, že v čase začatia trestného stíhanie mal XX rokov, spod obžaloby bol oslobodený

vo veku XX rokov. Dvanásť rokov tak žil v neistote, v napätí, nemohol si založiť rodinu, bola poškodená jeho povesť v rodine, v spoločnosti, v pracovnom živote, dôvera voči nemu bola narušená, nemohol sa dlhodobo zamestnať, nemohol plánovať svoju kariéru, žil v zahraničí a v neposlednom rade sa mu zhoršil zdravotný stav, a to nielen fyzický, ale najmä psychický.

3. Žalovaný uviedol (č.l.170), že uplatnený nárok poprel v celom rozsahu a vzniesol aj námietku premlčania uplatneného nároku. V súvislosti so vznesenou námietkou premlčania poukázal na ust. § 22 ods. 2 Zákona č. 58/1969 Zb., v zmysle ktorého sa najneskôr právo na náhradu škody spôsobenej podľa tohto zákona premlčí za 10 rokov odo dňa keď poškodenému bolo doručené resp. oznámenie nezákonné rozhodnutie, ktorým mala byť spôsobená škoda. Objektívna 10 ročná lehota v danom prípade uplynula, keďže nárok bol žalobcom uplatnený súdnou cestou dňa 08.10.2014 čo je teda viac ako 14 rokov od momentu, kedy začala plynúť objektívny premlčacia lehota. Prostredníctvom žiadosti o predbežné prerokovanie adresovanej Ministerstvu vnútra bol nárok uplatnený 09.09.2014 čo je taktiež 14 rokov po začatí plynutia tej 10 ročnej objektívnej lehoty. Žalobca odvíja svoj nárok od nezákonných uznesení o vznesení obvinenia, ktoré boli vydané do nadobudnutia účinnosti zákona č. 513/2004 Z.z. a preto na danú vec je nutné aplikovať zákon č.- 58/1969 Zb. . Na základe tohto zákona však nie je možné priznanie nemajetkovej ujmy , pretože táto možnosť z jeho znenia nevyplýva ani zo subsidiárne sa vzťahujúceho Občianskeho zákonníka, konkrétne z ust. § 442 v zmysle, ktorého sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk. V tomto smere žalovaný poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie zo dňa 31.07.2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012, v ktorom najvyšší súd konštatoval, že v prípade uplatňovania takýchto nárokov na náhradu nemajetkovej ujmy sa v súdnej praxi podporne vychádza z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to konkrétne z článku 5, v zmysle ktorého sa v určitých prípadoch umožňuje priznanie nemajetkovej ujmy aj v režime zákona 58/1969 Zb., avšak nie je to bez ďalšieho, bez akýchkoľvek ďalších podmienok, pretože článok 5 ods. 5 Dohovoru umožňuje odškodnenie obetí zatknutia alebo zadržania v rozpore so svojimi skoršími ustanoveniami len za nezákonné zatknutie alebo zadržanie resp. väzbu a nie na ich celé trestné stíhanie. Zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby je podľa predpokladov odškodnenia ustanovených podľa § 5 zákona č. 58/1969 Zb. len podmienkou vzniku nároku na odškodnenie. Vzhľadom na uvedené pri určení rozsahu odškodnenia podľa predpisov použitých súdmi je možné prihladiť len na okolnosti prípadu v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, nie aj v súvislosti s celým trestným stíhaním. To znamená, že žalobcom uplatnený nárok nemá podklad ani vo vnútroštátnej úprave, ani v Dohovore. Pokiaľ si žalobca nárok uplatňuje aj v zmysle ust. § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003, tak takýto spôsob uplatnenia nároku je v tomto konaní vylúčený, keďže žalobcom uplatnený nárok sa uplatňuje v režime zákona č. 58/1969 Zb. Zároveň žalovaný poukázal i na to, že žalobca si v konaní vedenom vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18C/61/2013 uplatnil nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o väzby, v ktorej sa nachádzal v súvislosti s trestným konaním iniciovaným na základe uznesenia o vznesení obvinenia. V tomto konaní bola žalobcovi právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 16.000 Eur, ktorá už bola aj žalobcovi aj vyplatená, nakoľko v danom prípade bol aplikovaný článok 5 Dohovoru práve s odkazom nato, že v konaní sp. zn.: 18C/61/2013 bol uplatnený ako právny titul rozhodnutie o väzbe, to znamená za nezákonné pozbavenie osobnej slobody, avšak v súdnej veci je skutková situácia iná, keďže žalobca si tu uplatňuje nárok na základe uznesení o vznesení obvinenia.

4. Podľa § 27 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. Žalobca uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami orgánov verejnej moci, ktoré boli vydané do nadobudnutia účinnosti (do 1.júla 2004). Preto zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami orgánov verejnej moci sa spravuje v danej veci zákonom č.58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom.

5. Podľa § 9 ods.1 zákona č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak ide o rozhodnutie vydané v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní, ako aj v konaní pred štátnym notárstvom alebo miestnym ľudovým súdom, je ústredným orgánom Ministerstvo spravodlivosti tej republiky, na území ktorej má sídlo orgán, ktorý rozhodol v prvom

stupni. Súd dospel k záveru, že žalovaným, ktorým je štát - Slovenská republika, je v konaní zastúpený podľa uvedených zákonných ustanovení Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku zo dňa 31.mája 2007, sp. zn.: 4 Cdo 177/2005, R 13/2009 vyslovil, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy treba posudzovať aj v súvislosti s článkom 5 ods.1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý zaručuje odškodnenie za pozbavenie osobnej slobody. Vzhľadom na vnútroštátnu úpravu (§ 5 zákona č.58/41969 Zb.), ktorá sankcionuje štát zodpovednosťou za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, treba aj tieto prípady považovať za prípady vadného pozbavenia osobnej slobody. Pretože Dohovor umožňuje v uvedenom článku odškodnenie aj nemajetkovej ujmy, má jeho aplikácia prednosť pred vnútroštátnou úpravou. Žalobca si však nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe uplatnil v konaní vedenom vedeného na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 18C/61/2013. V tomto konaní bola žalobcovi právoplatne priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 16.000 Eur, ktorá už bola aj žalobcovi aj vyplatená. V súdnej veci je skutková situácia iná, keďže žalobca si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odvíjajúc ho od nezákonných uznesení o vznesení obvinenia, ktoré boli vydané v trestnom konaní vedenom voči jeho osobe. Konkrétne išlo o : uznesenie vyšetrovateľa Okresného úradu vyšetrovania PZ v Žiline sp. zn. ČVS:OUV-616/2-ZA-1999 zo dňa 09.08.1999, ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1,4 Trestného zákona, uznesenie vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania PZ ČVS: KUV-85/OVEK zo dňa 10.01.2000, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za trestný čin úverového podvodu podľa § 250a ods. 1, 5 Trestného zákona, uznesenie vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania PZ ČVS:OUV/85/OV zo dňa 01.03.2000, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za trestný čin podľa § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona a uznesenie vyšetrovateľa Krajského úradu vyšetrovania č.k. PZ ČVS: KUV/85/OVK zo dňa 24.03.2000, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a 4 Trestného zákona.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 31. júla 2012, sp. zn.: 6 Cdo 37/2012 vyslovil, že článok 5 ods.5 Dohovoru umožňuje odškodnenie obetí zatknutia alebo zadržania v rozpore so svojimi skoršími ustanoveniami (len) za nezákonné zatknutie alebo zadržanie (väzbu), a nie za ich celé trestné stíhanie, zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby je podľa predpokladov odškodnenia ustanovených podľa § 5 zákona č. 58/1969 Zb. len podmienkou vzniku nároku na odškodnenie.

8. V súdnej veci žalobca uplatňoval nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorý nárok odvíjal od nezákonných uznesení o vznesení obvinenia vydaných do nadobudnutia účinnosti zákona č. 513/2004 Z.z., preto pri aplikácii zákona č. 58/1969 Zb. na daný prípad súd s poukazom na ustálenú judikatúru dospel k záveru, že podľa vnútroštátnej úpravy žalobcovi nie je možné priznať uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, keďže zákon č. 58/1969 Zb. nárok na náhradu nemajetkovej ujmy neupravoval, a uplatnený nárok neobstojí ani vo svetle chápania náhrady škody, ktoré vyplýva z článku 5 ods.5 Dohovoru, keďže tento článok umožňuje iba odškodnenie obetí nezákonného zadržania alebo zatknutia (väzby). Inými slovami : náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch možno priznať v súlade s čl. 5 ods. 1, 5 Dohovoru, ale iba v prípade, ak došlo k nezákonnému pozbaveniu osobnej slobody. Na iné prípady porušenia ľudských práv a základných slobôd sa totiž čl. 5 Dohovoru nevzťahuje. Súd tak musel žalobu v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú, keďže žalobcovi nárok na náhradu nemajetkovej ujmy nevznikol.

9. Vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaného sa súd pre nadbytočnosť nezaoberal, keďže dospel k záveru, že základ nároku daný nie je. Na okraj však možno konštatovať, že aj keď bola žaloba podaná zjavne po uplynutí 10 ročnej objektívnej premlčacej doby, jej uplynutie nezavinil žalobca, ale táto uplynula v dôsledku toho, že trestné stíhanie voči žalobcovi bolo vedené viac ako 10 rokov a kým nebol žalobca právoplatne oslobodený spod obžaloby, nebol aktívne legitimovaný na podanie žaloby. Bolo by tak možné vyhodnotiť uplatnenie námietky premlčania ako uplatnenie práva v rozpore s dobrými mravmi. Avšak ako je už uvedené, súd sa námietkou premlčania nezaoberal pre nadbytočnosť, keďže dospel k záveru, že nie je daný základ uplatneného nároku.

10. O náhrade trov konania súd rozhodol na základe ust. § 255 ods.1 Civilného sporového poriadku v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalovaný mal vo veci plný úspech, preto mu súd proti žalobcovi priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

Podľa ust. § 262 ods.2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.